

KVINDELIGE SELVSTÆNDIGE ER UNDERREPRÆSENTEREDE I OMSORGSBRANCHEN

TEMAANALYSE

Selvom antallet af kvindelige iværksættere er steget indenfor velfærdsbrancherne, er de fortsat underrepræsenteret. I 2022 var 40 pct. af kvinderne beskæftiget indenfor velfærdsbrancherne, mens samme brancher kun stod for 25 pct. af kvindelige selvstændige.

Kvindelige selvstændige er underrepræsenterede i omsorgsbranchen

Kvindelige selvstændige er markant underrepræsenterede, hvis man ser på de brancher, hvor der traditionelt set arbejder mange kvinder.

I 2022 var 40 pct. af kvinderne på arbejdsmarkedet beskæftiget inden for velfærdsbrancherne, som både dækker sundheds-, undervisnings- og omsorgsområderne. Samme brancher stod imidlertid kun for 25 pct. af det samlede antal kvindelige selvstændige. Omsorgsbranchen alene repræsenterer 1 pct. af det samlede antal kvindelige iværksættere. Hvis denne branche havde lige så mange kvindelige selvstændige som sundhedsbranchen, ville der have været 21.700 flere iværksættere i 2022.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Fra 2008 til 2022 oplevede velfærdsbrancherne en stigning i andelen af kvindelige iværksættere fra 17,7 til 24,8 pct.
- Dog er kvindelige iværksættere fortsat underrepræsenterede, da 40,5 pct. af alle kvinder i Danmark er beskæftiget inden for velfærdsbrancherne. Den andel har været stabil over tid.
- Udviklingen i andelen af kvindelige iværksætter inden for velfærdsbrancherne skyldes særligt en stigning indenfor sundhed og undervisning.
- Tendensen peger på, at jo større en branche fylder af den samlede kvindelige beskæftigelse, jo lavere andel af de beskæftigede i branchen er selvstændige.

Potentialet
for ekstra
kvindelige
iværksæt-
tere i vel-
færdsbran-
cherne

21.700

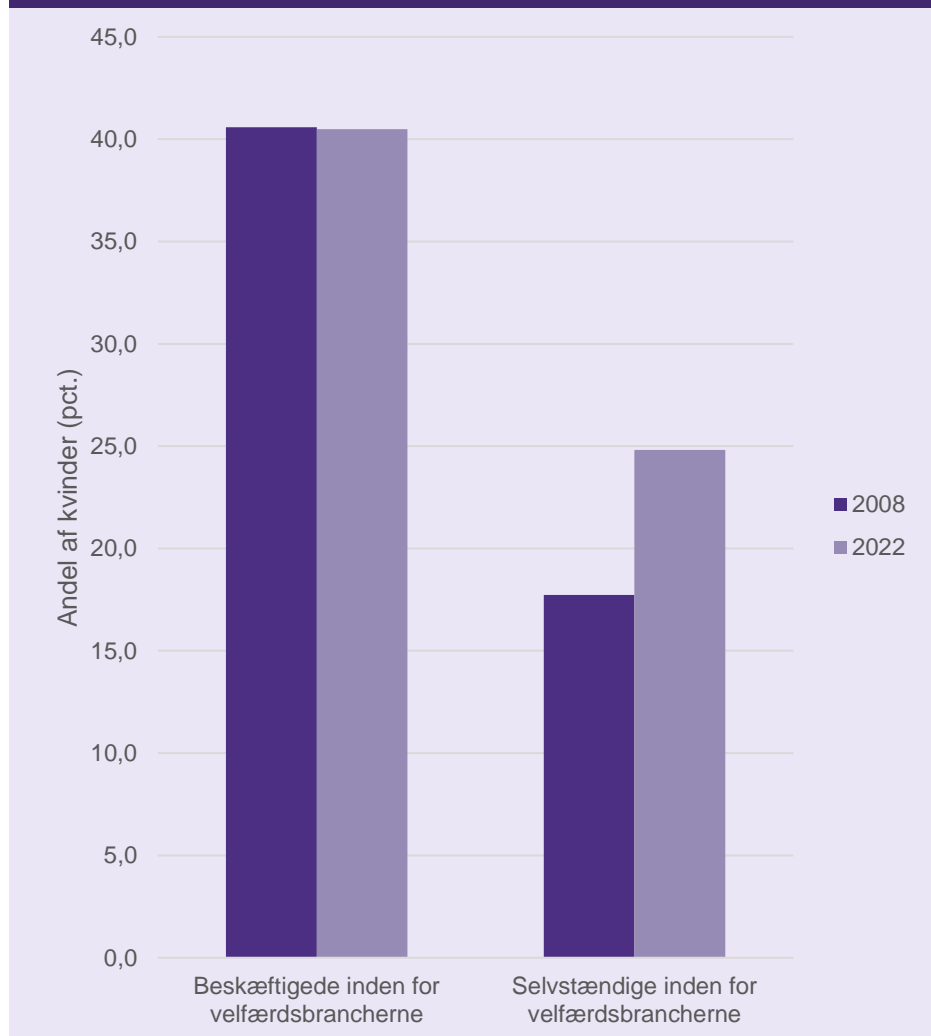
Fortsat underrepræsentation trods stigende udvikling

Fortsat underrepræsentation i velfærdsbrancherne

I perioden fra 2008-2022 steg velfærdsbranchernes andel af det samlede antal kvindelige iværksættere fra 17,7 pct. til 24,8 pct., svarende til en samlet stigning på 7,1 pct.-point. Velfærdsbrancherne dækker over sundheds

Der er dog stadig et stykke vej endnu for, at andelen af selvstændige i branchen er repræsentativt for den store andel af kvinder, som fortsat arbejder i branchen. I selvsamme periode har andelen af den samlede kvindelige arbejdsstyrke, som er beskæftiget i velfærdsbrancherne, været stort set uændret.

Udviklingen i andel af kvinder, som er beskæftiget i velfærdsbrancherne, og dennes samlede andel af kvindelige iværksættere. 2008-2022.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS302)

Figur 1

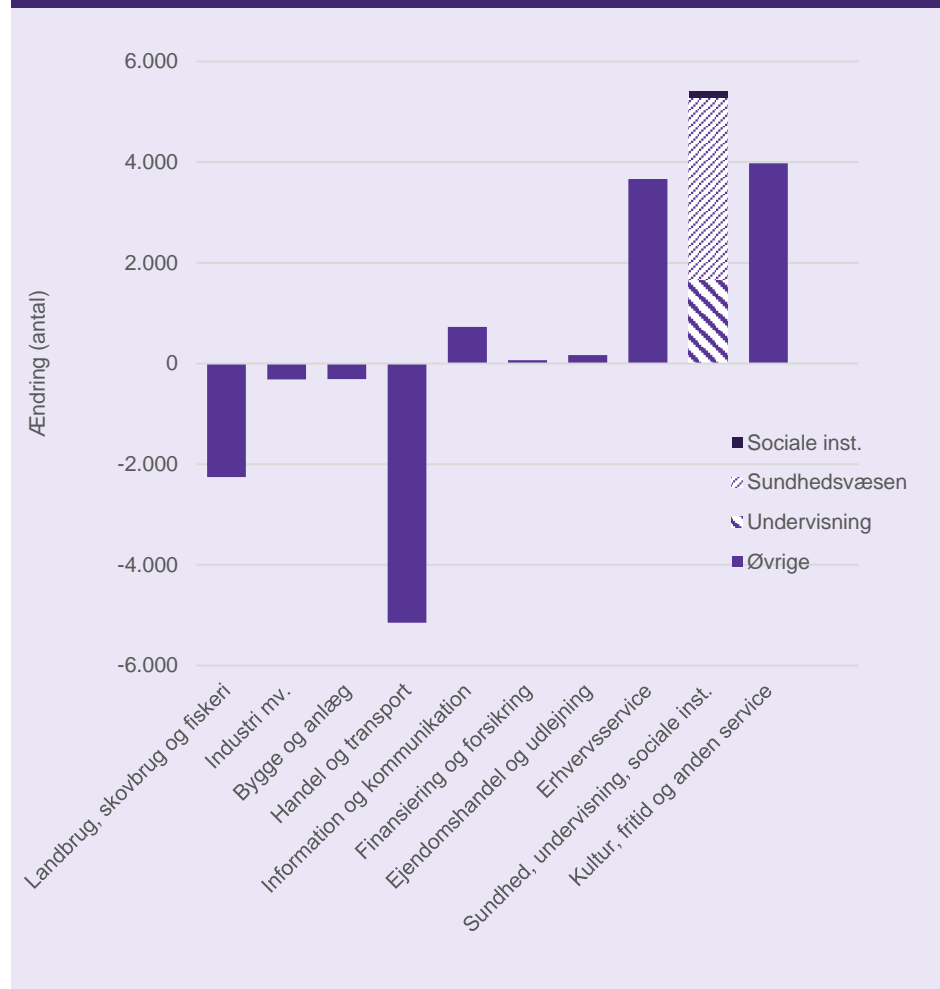
Særlig stor stigning indenfor sundhed og undervisning

Stigningen på 7,1 procentpoint af kvindelige selvstændige i velfærdsbrancherne skyldes særligt, at der i årene fra 2008 til 2022 skete en stor stigning indenfor sundhed og undervisning. I perioden voksede antallet af kvindelige selvstændige indenfor sundhedsbranchen med over 3.600, mens der indenfor omsorgsbranchen, som både indebærer plejehjem, hjemmehjælp, daginstitutioner, skete en stigning mere end 100.

Samtidig er der indenfor handel og transport samt landbrug sket et fald. I samme periode er antallet af kvindelige iværksættere her faldet med hhv. 5.150 og 2.250, jf. figur 2.

Særligt sundhed og undervisning oplever stigningen indenfor velfærdsbrancherne

Udviklingen i antallet af kvindelige selvstændige fordelt på brancher, 2008-2022.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS302)

Figur 2

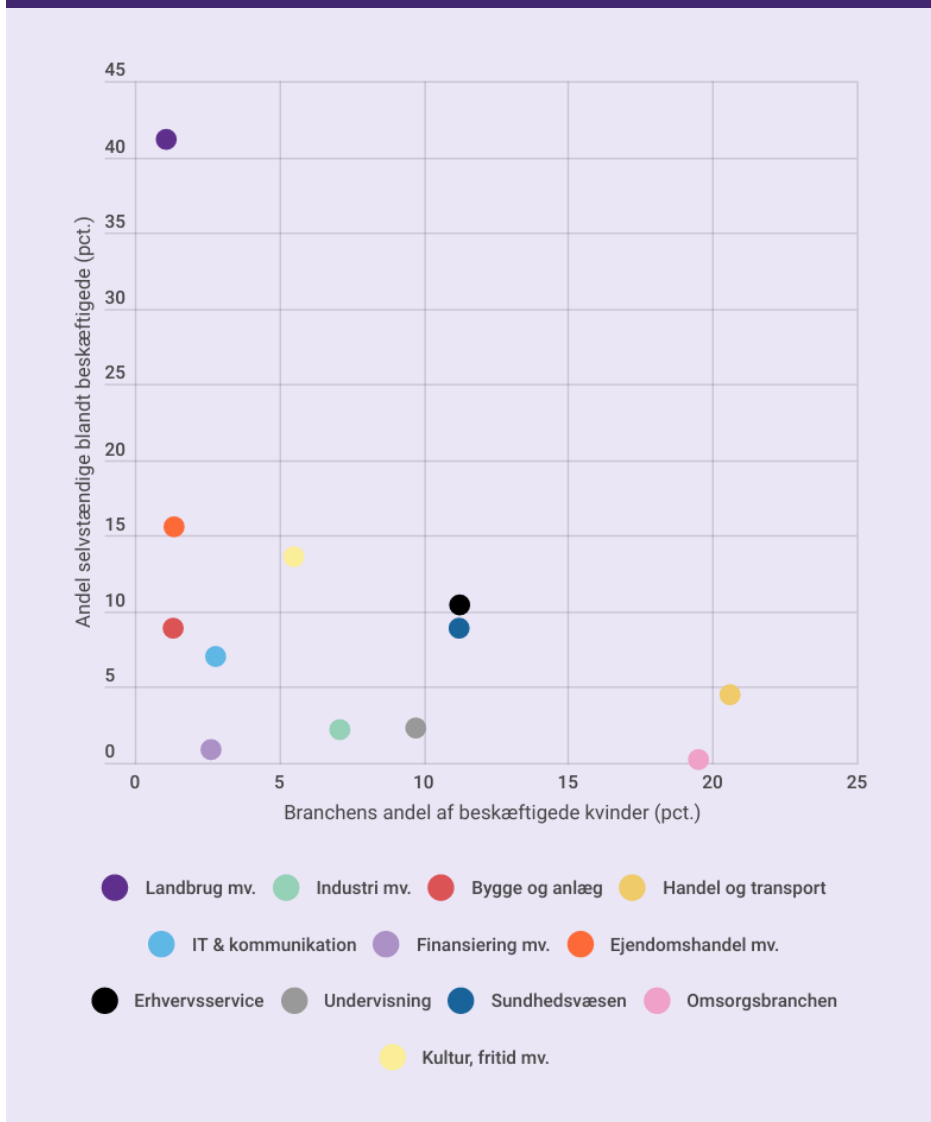
Stor underrepræsentation indenfor omsorgsbranchen

Opdeles velfærdsbrancherne i de tre underbrancher ses det, at der specielt i omsorgsbranchen er en klar underrepræsentation af kvindelige iværksættere. På trods af, at knap 20 pct. af den samlede kvindelige arbejdsstyrke er beskæftiget indenfor dette område, er branchens andel af det samlede antal kvindelige iværksættere svindende lille. Blot 0,2 pct. af alle kvindelige iværksættere er indenfor omsorg. Hvis denne andel fra lig med andelen i sundhedsvæsenet, havde der i 2022 været 21.700 flere iværksættere.

På tværs af brancher er den klare tendens, at jo større andel en branche beskæftiger af kvinder, jo lavere er branchens andel af kvindelige iværksættere.

Svindende
lille andel
kvindelige
omsorgs-
iværksæt-
tere

Andel selvstændige blandt beskæftigede fordelt på andelen af beskæftigede kvinder i forskellige brancher. 2022.

Kilde: Danmarks Statistik (RAS302)

Figur 3

Konklusion og anbefalinger

Selvom der igennem de senere år er kommet en større andel af kvindelige selvstændige indenfor velfærdsbrancherne, er de fortsat underrepræsenterede indenfor området. Derfor er der et stort potentiale med 21.700 nye iværksættere indenfor velfærd og omsorg, hvis andelen af kvindelige iværksættere indenfor denne branche var den samme som indenfor sundhed.

Derfor anbefaler SMVdanmark:

- At samarbejdet mellem det offentlige og private bør styrkes, herunder at kommunerne forpligtes til at have en kontinuerlig dialog mellem både kommunale og ikke-kommunale leverandører. Ydermere bør de ikke-kommunale leverandører til fx hjemmepleje altid inkluderes i ansøgerkredsen i fordelingen af puljemidler.
- At det frie valg i højere grad skal inkluderes i visitationen. Blandt andet bør visitationsenheden adskilles fra kommunen i hjemmeplejen samtidig med, at borgerne på skift bliver visiteret til kommunal- og ikke-kommunal leverandør af hjemmepleje.
- At afregningsprisen gøres mere realistisk for at sikre gennemsigthed og fair konkurrence. Blandt andet bør kommunerne gøre brug af den samme beregningsmodel, og ikke-kommunale leverandører skal have bedre mulighed for at få efterprøvet afregningsprisen ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Kontakt

Seniorøkonom Thomas Gress, tlf. 51 90 50 91, gress@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, februar 2024